

pondělí 11 06 2018

19.30 hod.

Lysice

zámek,

Velký salón

pátek 22 06 2018

19.30 hod.

Žďár nad Sázavou

zámek, Oválný freskový

sál v prelatuře

CONCENTUS
MORAVIAE

PAVEL STEIDL f kytara

JAN VONDRÁČEK f mluvené slovo

Ve spolupráci:

městys
Lysice

Zámek Žďár n/S

ŽĎÁR NAD SÁZAVOU

Program

SMÍCH & EVROPA

humor Milana Kundery

Uvedené pořadí skladeb není závazné, hudba se bude střídát s Kunderovými texty podle aktuální atmosféry v sále.

FERNANDO SOR (1778–1839)

— **Menuety op. 11** (výběr)

NICCOLÒ PAGANINI (1782–1840)

— **Sonata in A**

— **In cor più non mi sento**, MS 44

— **La streghe**, op. 8

CARLO DOMENICONI (*1947)

— **Steidleriana**

PAVEL STEIDL (*1947)

— **Eugenie**

— **Lambada für Elise**

Milan Kundera a humor? To není jednoznačně vysvětlitelný vztah. Svědčí ostatně o tom, že nějaký čistý humor sotva existuje a že humor je vztahová kategorie. Pokud se reálie mění, zanikají nebo dostávají nové významy, může to i podstatně ovlivnit fungování humoru a odsunout ho do pozice „humoru“.

Samotný **Milan Kundera** (*1929) je v dnešním večeru představen texty z posledních desetiletí, kdy každá autorova věta byla v evropském i světovém prostředí netrpělivě očekávána, zkoumána a interpretována.

Počátek Kunderova humoru je v povídkách z 60. let minulého století a v románu *Žert*. Ten je přímo symbolem dvojznačnosti humoru. Ironický žertovný komentář uvede do chodu destruktivní mašinérii komunistických 50. let. Nebo jiný příklad: hlubokým zájmem o folklor, folklorismus a jeho využití a zneužití v 50. letech se spisovatel v *Žertu* dostal do pozice, kdy analyzoval jednotlivé lidové písně. Jedna z nich pojednávala o tom, že kdyby byly hory z papíru, moře z inkoustu a stromy

pera, nestačilo by to k vypsání zpěvákovy lásky k milované ženě. Podezřivému a ironickému Kunderovi tato píseň zněla v lidovém prostředí podivně; obrátil se tedy na známého etnografa, folkloristu a současně lidového zpěváka, univerzitního profesora Dušana Holého, vzešlého z jedné z nejrýzejších horňáckých lokalit – z Hrubé Vrbky. A hle: Holý po strastiplných studiích zjistil, že za písní je Petrarcův sonet, který nejrůznějšími peripetemi „klesl až do hlubin – nebo stoupl až do výšin?! – folkloru...”

A ještě jeden příklad z Kunderovy románové novely *La Lenteur* (Pomalost), kterou doposud česky neznáme. Český vědec jménem Čechořípský (pro Francouze i jiné národy nepřekonatelný jazykolam) se dostal za normalizace do jakési nikoliv politické aféry a byl odsunut na podřadné místo, kde svůj někdejší objev – musca pragensia – nemůže dále rozvíjet. Po převratu 1989 se dostane „za odměnu“ na vrcholné vědecké sympozium. Vzhledem k tomu, že je uctíván jako disident, nepřednáší však fóru o své pražské mušce, ale o sametové revoluci. Na mušku se už nedostane... Není to vrcholná ukázka kunderovského humoru?! Je ironický a skrze slzy jako humor Čechovův či Haškův.

Od dob Cervantese a Rabelaise je humor spojen s tragikou lidské existence. Don Quijote je pro svět směšný, ale jeho bláznovství je tak lidské a moudré! Stejně tak všichni tomu podobní – od Švejka obklopeného hřbitovy a hrůzami první světové války až po Kunderovy hrdiny od *Žertu* ke *Zrazeným Testamentům*...

Miloš Štědroň

„Beethoven, Schubert, Mendelssohn kytary“ – všemi těmito jmény nazývali Španělé na počátku 19. století svého krajana, kytarového virtuosa a skladatele **Fernanda Sora**. Jeho více než 60 skladeb pro kytaru dnes patří ke kmenovému repertoáru špičkových kytaristů na celém světě. V roce 1809 složil slib králi Josefovi I., který byl bratrem Napoleona Bonaparta, a stal se hlavním policejním komisařem andaluské provincie Jerez. O čtyři roky později museli Francouzi Španělsko opustit, Sor je následoval do Paříže a do své vlasti se už nikdy nevrátil – přesídlil do Londýna, poté do Moskvy a v roce 1826 se vrátil zpět do Paříže, kde žil až do konce života. Jeho *opus 11* obsahuje celkem dvě témata s variacemi a dvanáct menuetů, v nichž jsou patrné názvuky katalánských melodií.

Niccolò Paganini je synonymem neobyčejné houslové virtuozity, o níž se vyprávějí legendy. Málokdy se ale zmiňuje jeho slabost pro kytaru, a přitom i tento nástroj měl v oblíbě od dětství. Jeho otec, obchodník a amatérský hudebník, byl vášnivým hráčem na mandolínu. On také přivedl k mandolíně a houslím své syny. Ve 13 letech začal Paganini studovat u věhlasného houslového virtuosa Alessandra Rolly v Parmě, který také ovládal hru na kytaru a často na ni Paganiniho doprovázel. Není tedy divu, že během těchto let zkomponoval Paganini mnoho skladeb pro

housle a kytaru a že na ni také pod Rollovým vedením hrál. Po studiu začal podnikat úspěšné koncertní cesty s houslemi, ale od 19 do 22 let měl zcela kytarovou periodu – v Toskánsku se věnoval zemědělství a hře na kytaru. Cvičil tak, že byl brzy srovnatelný s nejslavnějšími italskými kytaristy, a zkomponoval mnoho kytarových skladeb. Od roku 1805 už začal opět koncertovat na housle a jezdit na oslavovaná turné. Podle vlastních vzpomínek ho na všech jeho cestách vždy provázela i kytara, pro niž napsal minimálně 104 skladby.

Italský kytarista **Carlo Domeniconi** se narodil v Ceseně v roce 1947. Ve 13 letech začal studovat hru na kytaru a současně skládat první kompozice. Po absolutoriu konzervatoře v Pesaru pokračoval ve studiích na Berlínské hudební akademii, zároveň studoval skladbu na Vysoké umělecké škole v Berlíně, vyučoval hru na kytaru na konzervatoři v Istanbulu, kde také spolupracovala a hrál s tureckými lidovými hudebníky. Je autorem mj. 13 koncertů pro jednu či dvě kytary a orchestr a mnoha děl pro sólovou kytaru a různá komorní uskupení. Jeho díla jsou často ovlivněna tureckými, indickými a jihoamerickými hudebními formami, rytmy a tonálními systémy. Domeniconiho skladby se pravidelně objevují v repertoáru předních světových kytaristů a na program je zařazuje také jeho dobrý přítel Pavel Steidl.

Rakovnický rodák **Pavel Steidl** začal hrát na kytaru v osmi letech a jeho prvním učitelem byl jeho bratr. Vystudoval pražskou konzervatoř mj. u Milana Zelenky a Arnošta Sádlika. Ve studiu pokračoval na pražské HAMU, kde jej vedl uznávaný kytarový virtuos Štěpán Rak. Mimo klasického studia sbíral Pavel Steidl zkušenosti také návštěvami mistrovských tříd, které vedli David Russell a Abel Carlevaro. Roku 1982 se stal vítězem soutěže Radio France de Paris. Tento úspěch mu definitivně otevřel cestu k budování mezinárodní kariéry, koncertoval ve více než třiceti zemích světa. Pavel Steidl také komponuje a svými skladbami často obohacuje svůj koncertní repertoár. Italský časopis *Guitart* zařadil jeho jméno mezi 8 nejdůležitějších světových kytaristů roku 2003 a o dva roky později obdržel cenu Classical Guitar Award 2005. Nahrál dlouhou řadu úspěšných CD pro labely Supraphon, Panton, Pehy, Erasmus, Naxos, Frame, Tympanum či William recording.

Cesta **Jana Vondráčka** k herectví nebyla nikterak přímočará, ačkoliv prvotní vliv lze vystopovat už v rodině – tatínek byl totiž vášnivý divadelní ochotník. Jan chodil od dětství do dramatického kroužku, ke studiu na konzervatoři však nebyl přijat. Studoval gymnázium a věnoval se hudbě, k divadlu se vrátil až během vojny; v AUSu si zahrál první „opravdovou“ roli v inscenaci *Ubu se vrací*. Po vojně se na konzervatoř přece jen dostal – pracoval tam v hudebním archívu, než se rozhodl odejít jako elév do loutkového divadla v Mostě. Následovalo studium na katedře alternativního a loutkového divadla DAMU, odchod s celým ročníkem do nově vzniklého Dejvického divadla, účast na mnoha festivalech, řada ocenění a nakonec soubor Divadla v Dlouhé, kde je jako zpěvák a moderátor určujícím hybatelem kabaretů a revue, na hudební stránce řady inscenací se podílí také jako skladatel, upravovatel, aranžér či korepetitor. Jeho nesporné činoherní kvality jsou potvrzeny několika cenami za herecký výkon včetně Ceny Alfréda Radoka.